

ELS NOSTRES POBLES

SÓLLER

Sóller és un municipi situat a la serra de Tramuntana de Mallorca enmig d'una vall i amb una sortida al mar; limita amb les poblacions de Fornalutx, Bunyola, Deià i Escorca. La seva extensió és de 42,56 quilòmetres quadrats i té una població de 13.273 habitants (2005). El municipi el componen quatre nuclis diferenciats: Sóller, Biniaraix, l'Horta i el Port de Sóller. A la zona estan documentades algunes de les restes més antigues de presència humana trobades a Mallorca (Muleta). Les diferents cultures que han ocupat l'illa han deixat la seva petjada a la Vall. Les principals activitats econòmiques tradicionalment han estat la producció de cítrics i el conreu de l'olivera. Actualment, el turisme i els serveis ocupen l'espai econòmic del poble. L'emigració i la indústria tèxtil han influït molt en la vida del poble i han deixat molts testimonis patrimonials i culturals.

UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

5107339934

Des de sempre s'ha parlat de l'existència d'un aïllament per part de la ciutat de Sóller respecte de la resta de Mallorca. Una barrera natural com la serra d'Alfàbia i la situació mateixa de la localitat en una vall implicaren la recerca d'una sortida natural, el mar. Això afavorí un contacte entre les gents de dita localitat amb el continent, especialment amb Espanya i França, i també amb Alemanya, Suïssa, nord d'Àfrica i Amèrica, fet que permeté un contacte fluid amb els corrents intel·lectuals que circularen pel continent. A més, una classe benestant enriquida tant per la indústria, principalment del teixit, com pel comerç, amb l'exportació de fruits com la taronja, afavorí el desenvolupament d'un conjunt d'estudiosos, intel·lectuals o personatges interessats en la cultura i la ciència durant les dues darreres centúries. Podríem remarcar-ne alguns com: Josep Rul·lan i Mir, Maria Mayol Colom, Guillem Colom Ferrà, Guillem Colom Casasnovas i Bartomeu Ensenyat Estrany, entre d'altres.

Josep Rul·lan i Mir nasqué a Sóller l'any 1829, on morí el 1912. Fou prevere i historiador. Dels anys 1860 al 1887 visqué a Establiments, on fou director de l'escola i vicari de l'església. L'any 1885 organitzà l'ajuda a les famílies de l'Horta (Sóller) afectades per la inundació. El 1887 tornà a residir a Sóller. Fou un dels impulsors del Banc de Sóller (1890)

i fundador i primer president de l'empresa El Gas (1892). També fundà el Sindicat Agrícola Sollerí el 1899. Com a historiador, és autor dels estudis *Historia de Sóller en sus relaciones con la general de Mallorca* (1875-76), que fou la primera història local publicada a Mallorca; *Inundación de Sóller y Fornalutx* (1885); *Literatura popular mallorquina* (1900), i d'un recull de *Notícies* referents a aspectes agrícoles de Sóller. Fou considerat un dels millors historiadors de la seva època amb Josep Maria Quadrado i Miquel dels Sants Oliver. Des de 1904 és fill il·lustre de Sóller.

Maria Mayol Colom, nascuda a Sóller el 1883, morí a Cala Major el 1959. Fou política i escriptora. Durant la seva infantesa residí a França i estudià a la Universitat de Bordeus. Retornà a Sóller, on fou membre destacada de l'Associació per la Cultura de Mallorca

des del decenni dels anys vint, i fundadora i presidenta (1926-34) del Foment de Cultura de la Dona de Sóller. D'ideologia catòlica progressista, durant la II República adoptà posicions d'esquerra i milità a Acció Republicana de Mallorca i, posteriorment, a Esquerra Republi-

cana Balear, on fou candidata a les eleccions de 1933 per la coalició republicanosocialista. Després de la guerra s'exilià a França i més tard tornà a Mallorca, on es retirà de la vida pública. Publicà poemes i altres col·laboracions literàries i polítiques. A més, és autora de l'obra de teatre *Margalideta de Sortdeviu*, estrenada el 1931. Des del 1992, és filla il·lustre de la ciutat de Sóller.

Guillem Colom Ferrà nasqué a Sóller el 1890 i morí a Palma el 1979. Fou poeta, dramaturg i traductor. Es doctorà en Filosofia i Lletres. Fundà amb un seguit de col·laboradors un col·legi de segon ensenyament a Sóller (1937), on exercí de director (1953-62). Podem distingir tres etapes en la seva poesia: la primera, tradicional i popularitzant, en què destaca el poemari *L'Amor de les tres taronges i altres poemes* (1925); la segona, de to més intimista, en què cal remarcar *El comte Mal* (1950), i la tercera etapa, marcada per un major realisme. Podem dir que la seva obra segueix amb fidelitat l'Escola Mallorquina, de la qual fou un dels darrers representants. Fou guardonat amb la Copa d'Argent de la poesia balear (1962) i nomenat el 1963 mestre en Gai Saber. És fill il·lustre de Sóller d'ençà del 1965.

Guillem Colom Casasnovas nasqué el 1900 a Sóller, on morí el 1993. Geòleg autodidacte, va especialitzar-se, principalment, en roques sedimentàries i microfòssils. Viatjà a Alemanya (1927), i el 1930 començà la investigació de la seva especialitat a les Balears. Introduí els estudis de la micropaleontologia a Espanya, tema del qual és considerat una autoritat mundial, i

explorà els foraminífers fòssils. Bon aficionat al dibuix, féu les il·lustracions de tota la seva obra. És autor de més de 200 estudis i treballs científics. Fou guardonat amb la Gran Creu d'Alfons el Savi (1982) i la Medalla d'Or del Govern de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears (1985). El 1965 fou nomenat fill il·lustre de la ciutat de Sóller.

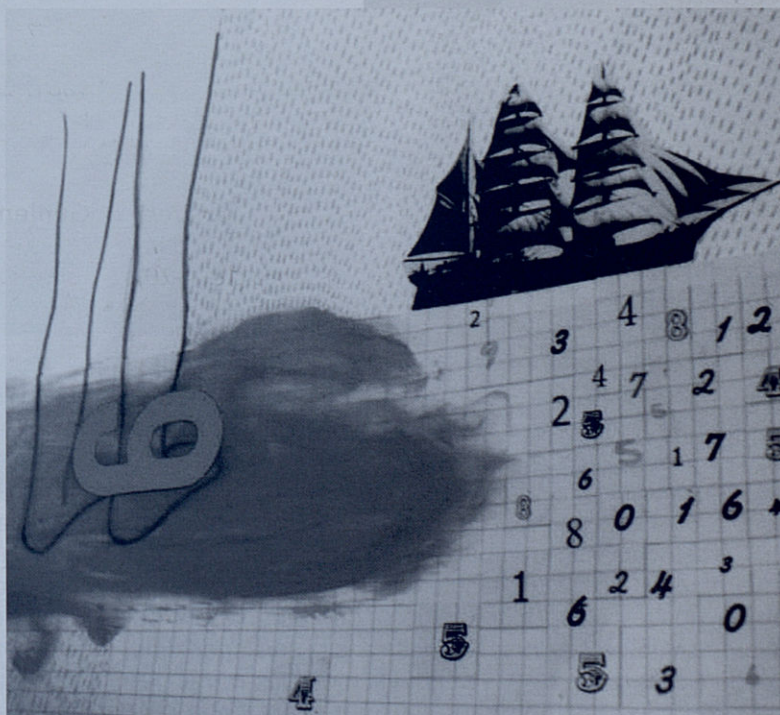
Bartomeu Ensenyat Estrany nasqué a Inca el 1917 i morí a Sóller el 1998. Sol·leric per línia paterna, era arqueòleg i folklorista. Com a arqueòleg, fou comissari d'Excavacions Arqueològiques de Balears (1951-56) i, posteriorment, comissari local de Sóller; també coordinà el Patronat d'Excavacions Arqueològiques Submarines de Ba-

lears (1969-75). Dugué a terme un gran nombre d'excavacions arqueològiques al municipi de Sóller –on creà una forta tradició tant d'arqueòlegs com d'aficionats– i a diversos indrets de Mallorca. Com a folklorista, fou director de Dansadors de la Vall d'Or i de l'Escola de Música i Danses de Mallorca. És autor de múltiples estudis: *Cerámicas con Decoración incisa* (1951), *Excavaciones en el Puig d'en Canals, Sóller* (1954), *Historia Primitiva de Mallorca* (1975) i *Folklore de Mallorca* (1975), entre d'altres. Fou guardonat amb la Creu d'Isabel la Catòlica (1960), el Siurell de Plata (1968) i la Medalla d'Or del Foment de Turisme de Mallorca (1985).

Jaume Deyà

SÓLLER: UNA ILLA DINS D'AQUESTA ILLA?

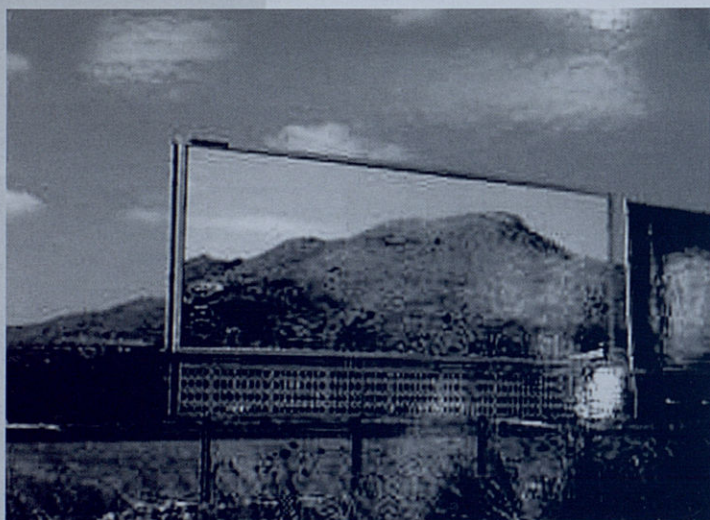
• Neus Marroig Colom

Déu faci que duri! Amb aquestes paraules Miquel Ferrà escrivia la introducció al llibre *Sóller imatges d'ahir*. Setanta vuit postals mostren un Sóller que atrapa, amb el paisatge, l'arquitectura controlada, la gent, el tren, la mar... Potser sí que a través d'aquest viatge podríem pensar que Sóller és una illa dins d'una altra illa. El paisatge ha estat un dels principals factors que ha fet que tants viatgers passassin per aquestes terres, i molts d'ells hi quedassin. Viatgers, sobretot francesos a principi del segle xx i d'altres d'arreu del món, que continuen venint i que han propiciat moviments que han deixat una forta empremta i un llegat cultural en la nostra societat.

És així que la situació cultural a Sóller ha sofert molts alts i baixos. Hem passat per tenir un reflex francès, molt present actualment, sobretot en l'arquitectura, en la llengua, amb els nombrosos artistes que passaren per la vall durant el primer quart de segle xx a deixar la cultura com una activitat irrellevant i secundària, com ha succeït durant els últims anys.

Com sempre ha viscut la tradició a Mallorca en general, el paisatge ha estat el gènere més treballat per tots aquests artistes, tant els viatgers com els que han viscut sempre aquí; seduïts per la bellesa dels arbres, les muntanyes, el mar, l'aire... M'atrevesc a dir que és tan fort

l'amor pel paisatge que ens envolta, que no el podem oblidar i ens influeix contínuament en les expressions

artístiques del nostre treball. Sembla que visquem endormiscats i engatats de la terra.

Però, què ha passat amb aquell paisatge? Som en una illa dins d'aquesta illa? Potser ara ja som més a prop de la segona illa, el paisatge ja està desvirtuat, els recorreguts trastocats i la memòria cada vegada més oblidada. Potser és bo que no sigui només el paisatge el tema de les nostres expressions, però sí que és una font de referència que ens aporta identitat i ens fa sentir partícips i pertanyents a una terra. Per aquest motiu les noves necessitats artístiques, en part, desitgen beure de la responsabilitat envers la cultura i la identitat que l'envolta, i lluitar per un ciutadà conscient, responsable i implicat... Actualment, ens trobam amb fortes ganes i necessitats de participació cultural ciutadana. La recent creada Comissió de Cultura de l'Ajuntament ha iniciat uns canvis, almenys pel que fa a voluntats, per desenvolupar a Sóller un programa cultural íntegre en què s'aglutini el teatre, la música, les festes populars, l'art..., amb l'objectiu principal d'aprofitar els moviments culturals per entendre Sóller, també, com una ciutat rica, dinàmica, participativa i intel·ligent.

I un bon exemple de la quantitat d'artistes que hi ha a la vall queda palès a l'últim projecte que s'ha presentat aquest Nadal. Una cinquantena d'artistes tant sollerics com estrangers residents a Sóller han participat en el projecte dirigit per Carmen Celià i Trini Serra en què es proposava la creació d'un Supermercant. Cada artista presentava vint imatges sobre paper,

fotografia, gravat, etc. i una peça emmarcada de dimensions lliures. A diferència del que podria presentar-se a una galeria d'art, els preus eren assequibles, i l'accés a les obres permetia observar-les de prop, tocar-les i endur-te-les en el moment que les compraves.

Altres iniciatives precedents han fet notar a Sóller no tan sols la quantitat sinó la qualitat dels artistes residents. Amb «Sollerics I» i més tard amb «Sollerics II», Can Puig va encetar unes exposicions col·lectives d'artistes sollerics organitzats per generacions. Una vintena d'artistes, entre els quals hi havia Miquel Àngel Campano, Mariano Mayol, Francesca Martí, Laura Martín, Laura Marte, Jaume Pinya i molts més, varen passar per l'espai d'en Toni de Cúber, un espai gestionat per ell mateix que sempre ha mantingut un fort vincle amb l'art contemporani, a la vegada que ha estat una plataforma forta i accessible per a molts d'artistes no tan sols sollerics.

Aquests projectes han suposat per a Sóller un dinamisme cultural innovador i sobretot un apropament social a tot el que es mou al nostre poble. És necessari crear un cercle de treball i una constància en les activitats i les propostes que deixin un pòsit cultural sòlid.

LA PETJADA MODERNISTA A SÓLLER

• Antònia Maria Miró Crespi

Flors, fulles, papallones... Si alçam el cap en una de les nostres passejades per la vila de Sóller descobrirem tot un seguit de figures i línies sinuoses que evocuen la natura i formen part de l'estructura arquitectònica de les cases, els jardins, les tombes... En aquest moment serem espectadors de l'espectacle del Modernisme.

Una de les causes principals per les quals el poble de Sóller ha estat protagonista d'un creixement cultural conegut arreu d'Europa a final del segle XIX i principi del XX ha estat el seu aïllament de la resta de l'illa, ja que la seva gran vàlvula d'escapament fou la mar i, encara més enllà, els territoris que varen atreure els nostres avantpassats.

Podem dir que l'embrió del Modernisme mallorquí comença cap al 1835, quan, a causa de l'augment demogràfic i rere la recerca de nous mercats per tirar endavant l'economia creixent de l'illa –gràcies a millors condicions comercials degudes a la política reformista dels

Borbons–, comença una gran onada migratòria cap a Amèrica, la qual va dirigir-se sobretot cap a Puerto Rico, i en menor nombre cap a Cuba i Mèxic; i d'una manera encara més acusada a França, on al sud tenia molt bona acollida el comerç de la taronja.

Tot i aquesta important economia comercial, cap al 1865 Sóller entra en crisi. Per una part, trobam el «mal del taronger», que afectarà les exportacions amb França. Per l'altra, cal sumar-hi una crisi comercial i demogràfica a causa de l'epidèmia del còlera, fet que farà que moltes famílies i camperols s'arruïnin i no els quedi més remei que partir a cercar fortuna cap a França, Suïssa o Bèlgica, països on el Modernisme començava a arrelar. Un fet força important i gràcies al qual podem gaudir d'aquest llegat és el gran nombre de sollerics i solleriques que, un cop «feta la fortuna», varen tornar a gaudir a la seva estimada vall del que havien guanyat en terres franceses i deixaren el negoci familiar en mans dels fills.

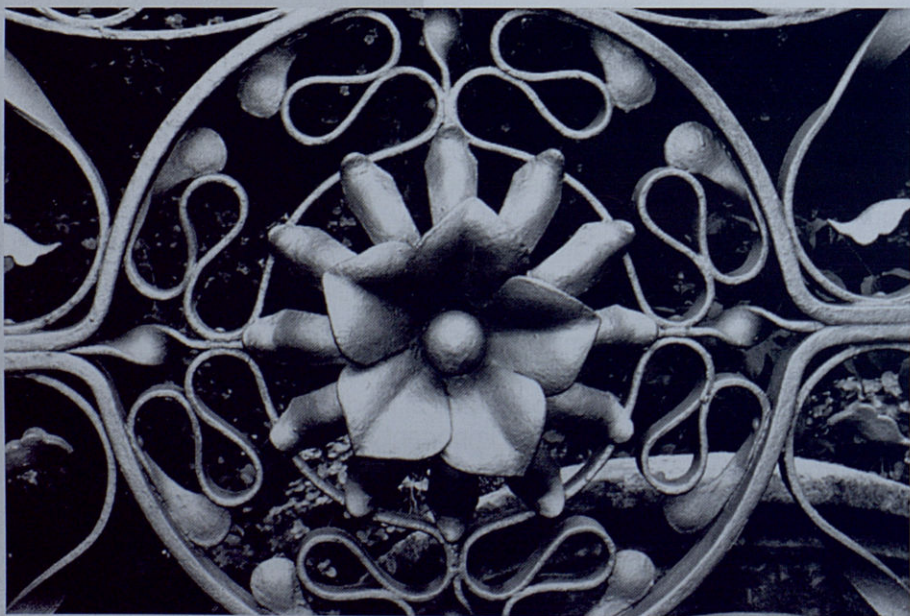

D'aquesta manera, no tan sols portaren doblers al poble de Sóller, sinó també tot un seguit de monuments i arquitectures de les quals encara gaudim avui. Es pot dir que el Modernisme és la conseqüència d'un augment econòmic i cultural generalitzat, ja que no tan sols podem parlar d'arts plàstiques com la pintura o l'escultura, sinó que també cal afegir-hi que aquest nou corrent arribà fins i tot al camp de la literatura, el teatre i l'arquitectura.

I us demanareu, per què el nom de Modernisme? Senzillament, perquè els homes que el posaren en pràctica es consideraven moderns i proclamaven el seu «modernisme» com un programa de renovació intel·lectual i estètica, tot i que ha estat el moviment cultural que ha rebut més nomenclatures: Art Nouveau, Modern Style, Jugendstil...

En el cas solleric va agafar força rellevància l'arquitectura i també l'escultura, per tal com es complementaven.

Si passejam per la plaça de la Constitució ens trobarem, per una banda, el Banc de Sóller, mostra de la creixent economia que dugué a la creació d'una nova caixa d'estalvis per part de la junta de l'entitat Banco de Sóller. S'encomana el projecte a Joan Rubió, que ja havia participat en la construcció de la façana de l'església. Així, ens trobam amb un nou edifici burocràtic, amb una façana feta íntegrament de pedra i uns enreixats de ferro forjat que semblen esbarzers que surten d'entre la massa rocosa. Quedà acabat el 1912. Per altra banda cal destacar la façana modernista de l'església parroquial de Sant Bartomeu, les

SÓLLER

obres de la qual s'iniciaren sense recursos econòmics, però, com hem dit abans, la situació econòmica del poble era prou favorable com per poder demanar ajuda als feligresos. Així, Joan Rubió, arquitecte català i deixeble d'Antoni Gaudí, realitza un projecte que consisteix en una façana també de pedra per no rompre amb el conjunt que formava amb el banc, però amb uns certs trets neomedievalistes com són les agulles de la part superior de la façana i els arcs apuntats tant dels vitralls com de la portalada de l'atri. Cal dir que també hi intervingué l'escultor mallorquí Joan Alcover, que va fer els àngels situats als extrems superiors de l'atri i el relleu central que fa referència a l'eucaristia.

Tot i això, el Modernisme solleric no es basa tan sols en les obres monumentals de caràcter institucional com ara el banc o l'església, sinó que també trobam tot un modernisme de caire social, com poden ser el gran nom-

bre de cases i palauets fets en aquest estil, on predominen tant a l'interior com a l'exterior els motius florals i les línies ondulants o geomètriques tan típiques d'aquest moviment. Una peça clau d'aquest modernisme popular és la casa Magraner o també coneguda com Can Prunera, construïda cap al 1911 amb una forta influència de l'arquitecte Joan Rubió, ja que la façana s'assembla notablement a la del banc i la de l'església, tot i que no podem dir amb exactitud que sigui d'aquest arquitecte. Ja per acabar tot continuant amb el modernisme de caire més popular, cal destacar el cementiri de Sóller, un dels més bells de tot Mallorca, el qual va fer-se al compàs de l'arquitectura urbana del moment. Així, l'ampliació de l'antic cementiri començarà el 1900 de la mà de Joan Guasp Vicens, i la continuarà Josep Alomar.

Com podem veure, el Modernisme ha deixat la petjada d'un passat esplendorós que perdura encara fins avui.

UN SOMNI CULTURAL FET REALITAT

• Jaume Servera

A principi dels anys vuitanta diferents grups culturals de Sóller, entre els quals es trobava Aires Sollerics, varen decidir constituir-se en associació cultural. Hi havia uns objectius comuns, com el de poder accedir a un espai físic per poder reunir-se o bé realitzar la seva tasca, a més d'establir una coordinació del treball que feien els diferents grups o associacions. D'altra banda, podia donar-se una oferta cultural durant tot l'any (cursets, conferències, taules rodones, etc.) que permetés cobrir el buit cultural que, de fet, no cobrien les institucions. Amb molta il·lusió pel projecte, l'associació va començar a caminar el mes d'abril de l'any 1982. El primer local va ser un antic hotel (Hotel Sóller), situat al centre de Sóller, just vora el mercat. Va ser l'any 1988 quan en Toni Rullan, *Dulce*, ajudava l'associació a adquirir una casa propietat de la seva família, la qual passava a ser la nova seu per a les seves activitats, seu que després de ser condicionada mínimament ha permès no tan sols continuar les activitats que es feien sinó incrementar en la mesura de les seves possibilitats l'oferta cultural. Aquest preciós centre és el casal Can Dulce, situat al carrer de la Gran Via, un dels carrers més bells de la Vall, on poden contemplar-se tota una sèrie de cases construïdes a principi del segle, majoritàriament amb el capital dels sollerics immigrants. Per condicionar l'edifici, es formalitzaren unes aportacions voluntàries que l'associació havia de retornar a mesura que ho pogués fer. En aquests moments, l'associació ja ha retornat aquestes aportacions, gràcies a les quals va poder fer-se l'esforç de tirar endavant el projecte.

La nova seu va ser inaugurada el 17 de desembre del 1988. Normalment, les activitats es desenvolupen durant els capvespres fins a la mitjanit, i abracen des de diferents cursets de cuina, brodat, ball de bot, ball de

saló, escola de música, ballet, aula de teatre, cursets de llengües fins a l'organització de taules rodones, conferències, etc.

A part de les activitats que porten a terme al seu casal, l'ASCP pretén ser un centre dinamitzador de caire cultural i social al servei de la comarca que ajudi, dins el marc de les seves activitats, a potenciar tot el que està relacionat amb la nostra cultura i la defensa de la nostra identitat. En aquest sentit, el centre com a tal és i ha estat present a les principals manifestacions o reivindicacions culturals del nostre país. Per això, l'associació o els grups que la componen (com, per exemple, Aires Sollerics, la Mostra Internacional Folklorica, etc.) desenvolupen la seva tasca més enllà de les necessitats culturals del poble de Sóller, amb un compromís ferm amb la nostra realitat cultural i d'intercanvi amb altres grups.

En reconeixement a la seva tasca, l'ASCP Can Dulce va rebre el 1998 el Premi Bartomeu Oliver de l'Obra Cultural Balear dels Premis 31 de Desembre per la seva contribució a la recuperació lingüística, cultural i nacional del país.

FIRES I FESTES POPULARS A SÓLLER

• Antoni Quetglas Cifre

Durant l'any, a tots els pobles de Mallorca se celebren festes i fires en diferents estacions i amb significats diversos. Sóller no n'és una excepció. En aquest poble, compta a altres poblacions mallorquines, hi ha una fira de primavera que té una antiguitat de prop de 150 anys. La primera fira es va iniciar l'any 1854 i l'any següent es va complementar amb la celebració d'un simulacre de la victòria dels sollerics enfront els pirates algerians l'onze de maig de 1561. Naixia així el Firó, que ben aviat va esdevenir la festa més important de la localitat. Les dades de celebració de les fires s'establiren el segon diumenge de maig i l'endemà. Si tenim en compte la participació com a factor, segons les dades que ens dóna la premsa local podem establir quatre períodes en l'evolució de les nostres festes:

- 1) 1854-1936: Període de consolidació de les fires i d'expansió. Malgrat que hi ha èpoques de poca assistència i participació, en general la Fira es troba bastant animada. La forma més comuna que tenia la gent forana de Sóller d'assistir a les festes era amb carruatge o amb vaixell (es feren viatges especials de Palma, València i Certe expressament el dilluns per veure el Firó. Durant tota la dècada dels anys vint, l'emigració va fer baixar la participació.
- 2) 1936-1970: Amb la Guerra Civil i durant bona part del franquisme, les fires varen perdre assistència i popularitat, no tan sols entre la gent de fora sinó també

entre els sollerics. La falta de capital, la carestia dels anys quaranta i el fort control de la població foren les causes d'aquest declivi. L'excepció d'aquesta etapa fou la celebració del IV Centenari, l'any 1961, període en què es va fer una forta inversió de capital i recursos per animar la festa.

- 3) 1970-1995: No fou fins a la dècada dels anys setanta, quan començaren a encarregar-se de les festes grups de gent jove i amb ganes de recuperar aquestes celebracions, que aquestes tornaren a agafar força. Com a novetats, s'establiren una ofrena de flors a la Mare de Déu el dissabte, una fira agrícola i industrial el diumenge, la figura del pregoner de les festes i una major participació dels joves sollerics al Firó.
- 4) 1995-època actual: El vertader esclafit de les festes s'ha donat a partir de la segona meitat de la dècada dels noranta del segle xx, a més la participació tant d'homes com de dones a tots els actes ha crescut de manera espectacular. El túnel del coll de Sóller ha afavorit també la vinguda de molta gent forana.

Tant pel que fa a la durada com als actes, les festes no han canviat gaire amb el pas dels anys. La durada de les festes es va establir de dissabte a dilluns. Comencen amb el trasllat de la imatge de la Mare de Déu de la Victòria de l'Hospital a l'església parroquial, la desfilada dels personatges històrics i la proclamació de les Valentes Dones. El diumenge és el dia de la Fira, en què des-

Sóller (Balears) - Fiesta en el puerto.

taca la fira ramadera i la d'artesanía local. El dilluns, del Firó, arriba el dia cabdal amb la celebració del simulacre. A part de les fires de maig, durant tot l'estiu se celebren a la localitat diferents festes que concentren bona part de la població local. Sens dubte la més important és la festa de Sant Bartomeu (24 d'agost), patró de la locali-

tat i que té les seves arrels ja en època medieval. A més podem destacar al Port de Sóller les festes de Sant Pere, el seu patró (29 de juny), i la de la Mare de Déu del Carme (18 de juliol). També el nucli de Biniaraix celebra les festes patronals per la Mare de Déu d'Agost (15 d'agost). A més les barriades dels Estiradors, l'Horta i ses Argiles tenen les seves pròpies festes, que se celebren entre els mesos de juliol i agost i tenen un caràcter més veïnal.

Com a darrer punt, cal destacar altres festes més recents però que han arrelat amb força a la localitat: es tracta de la Festa del Turista (setembre), que se celebra des dels anys seixanta, i la Mostra Folklorica (juliol), que va començar l'any 1980 i que

encara és manté.

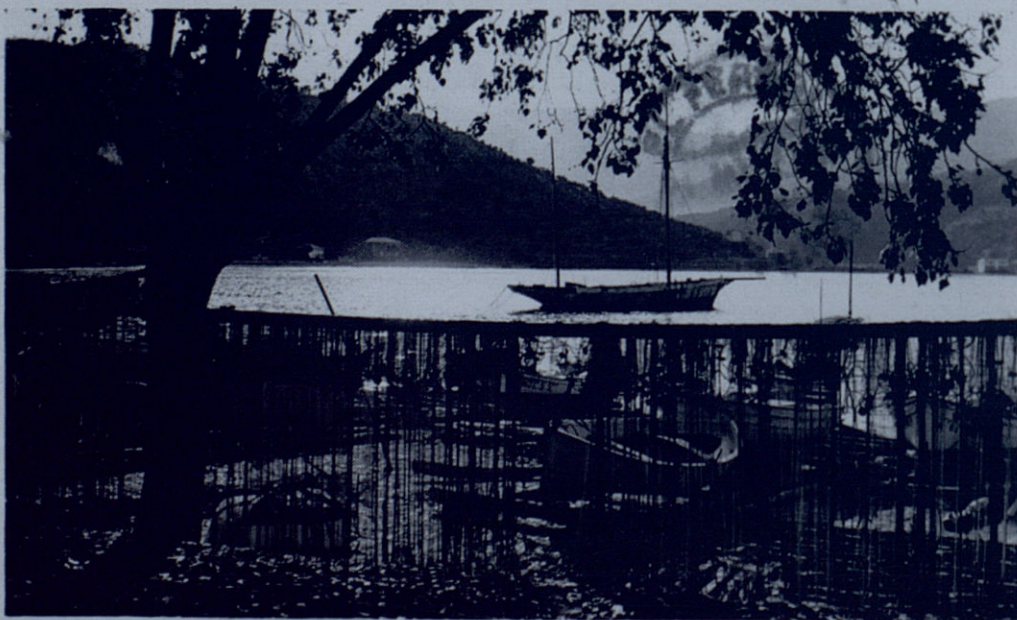
Hem de recordar que en l'actualitat hi ha una demanda social de les festes populars i cada poble intenta donar unes característiques pròpies a les seves fires i festes per diferenciar-les de les dels altres pobles veïns. Crec que es pot afirmar que en el cas de Sóller això s'ha aconseguit.

EL TURISME CULTURAL A SÓLLER

• Irene Cabrer González

El turisme així com el coneixem avui és un fenomen que es va iniciar a mitjan segle xx amb l'anomenat *boom* turístic. Anteriorment, era una activitat tan sols practica-da per uns pocs. Parlam d'un turisme que tenia un gran poder adquisitiu, com la burgesia, o alguns sectors que gaudien

d'una situació de privilegi, com ara la noblesa. Les motivacions que portaven el viatger a desplaçar-se eren el

100. SOLLER.—Vista artística del Puerto

descans, recuperar-se d'una malaltia, l'interès pel paisatge (com la visita de l'arxiduc Lluís Salvador o Santiago

SÓLLER

Russinyol), algunes reunions socials, etc. En canvi, després de la Segona Guerra Mundial, es produeix un canvi significatiu, ja que s'aconsegueixen millores laborals (vacances pagades, dies festius, reducció de la jornada laboral) i econòmiques a causa del progrés econòmic que fan que aparegui l'anomenat turisme de masses. Aquest fenomen, ben conegut per nosaltres, es caracteritza pel desplaçament de gran quantitat de gent durant una època determinada de l'any amb la possibilitat d'adquirir un paquet turístic, en el qual el turista disposa d'una oferta més personalitzada i a la vegada més econòmica. És ja a final del segle xx quan podem parlar de turisme cultural. Aquest concepte apareix per designar un tipus de turisme sensibilitzat amb l'entorn que visita. Això significa que el visitant en haver acabat el seu viatge ha ampliat els seus coneixements culturals del lloc que ha conegut, i per culturals entenem el patrimoni, la gastronomia, el paisatge, l'artesanía, etc.

El cas de Sóller, en canvi, és diferent. La peculiar història i evolució de la Vall fan que el seu desenvolupament sigui distint de la resta de l'illa. Primer de tot, els contactes amb França i el continent sud-americà fan que la societat sollerica sigui més avançada, ja el 1934 disposa de cinc hotels. També va ajudar en aquest desenvolupament la línia de ferrocarril que unia la capital amb la Vall, i el centre de Sóller amb el Port mitjançant el tram-

via. De tal manera que la ciutat ha sabut crear una imatge diferent de la resta de l'illa, ha combinat paisatge, patrimoni i descans (sol i platja). Això ha permès de tenir un turista fidel, enamorat de la Vall i que repeteix anualment. Actualment, Sóller disposa d'una rica i diversa oferta turística cultural basada en un turisme de qualitat que arriba durant l'any procedent de França, Alemanya i Anglaterra. Durant la primavera i la tardor, és possible practicar el senderisme i gaudir d'agradables excursions per les muntanyes plenes de tarongers, oliveres i marjades tan característiques de la Vall.

A l'estiu el tradicional bon temps fa que es pugui gaudir de les platges i durant tot l'any és possible visitar els museus (Museu de la Mar al Port de Sóller, Museu Balear de Ciències Naturals i el Jardí Botànic, o el Museu i Casal de Cultura a Sóller) i les sales d'exposicions (les sales Picasso i Miró a l'estació del tren o la fàbrica de Can Puig). Tampoc no s'ha d'oblidar, però, el turisme d'interior, el de Mallorca o la resta de les Illes, que arriba a Sóller i se sorprèn de les seves construccions de pedra, l'oli de denominació d'origen, les taronges i la importància de les fires i festes, que també són motiu de grans desplaçaments.

Per totes aquestes peculiaritats, la Vall s'ha adaptat als nous temps fent del turisme el principal motor de la ciutat i el port.

*L'ajuntament de Sóller
us desitja molts d'anys*

Ajuntament de Sóller